

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le dvakrat ne teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprejš, Krško.
Ček. rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maliloglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 11.
Četrtekova številka »Naprejš«
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.
Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Brezposelnost, resnica in demagogija.

„Brezposelnost je največji problem sedanjega časa“. Vsi kapitalisti tako pravijo in mnogo delavcev jim veruje. Zelo malo jih je, ki vedo, da je na vseh koncih in krajih dela dovolj in da le reda ni, ki bi to delo pravično razdelili in ki bi enako pravično razdelili tudi produkte dela. Pravičen pa pri takem razdeljevanju ne more biti nihče, razen če tudi sam trpi krivico in jo torej pozna. To so pa tisti, ki delajo; bodisi v tovarni, bodisi na polju, bodisi doma, kjerkoli, samo da delajo in si služijo svoj kruh samo z delom. Ti in le ti morajo vsi razdeljevanje dela in jela. To je nauk socializma, nauk o sodelovanju vseh delavnih članov človeške družbe. Čevljarji so brez posla, ljudstvo pa nima stanovanja! Itd. — kamor pogledaš povsod ta neumnost, najbolj pa na kmetih: ljudstvo je brez posla, ker nima zemlje, ki so jo zasedli advokati in višji duhovniki. Ti so zakrivali brezposelnost za nalašč, ker brezposelno ljudstvo lahko vprežejo kakor živino, da jim dela po tovarnah in na polju napol zastoj — kajti glad je hujši bič, nego je bil bič grajskih valpetov za časa robote.

To preudarite vsi, ki ste zaslepljeni od lepih fraz advokatskih in duhovniških demagogov, ki se šulijo med socialiste in med ljudstvo. Ne izročajte jim svojih organizacij v roke na prazno obljubo, da bodo skrbeli za vas — sami morate skrbeti, sami morate delati in misliti, sami morate voditi svoje organizacije. Sami se shajate in iščete resnice, to je edina pot k združitvi delavnega ljudstva! Ta pot vodi do močnih delavskih organizacij, ki bodo edine zmogline pravično razdeliti delo in jelo. Ta pot je edina, ki vodi k odstranitvi brezposelnosti.

V „Delavcu“ čitamo, da je centralno tajništvo delavskih zbornic (t. j. prijatelj dr. Koruna, beograjski advokat dr. Topalović, ki je tam za tajnika za mesečnih 6.000 Din ali 24.000 K) že storilo primerne korake, da se odpravi beda brezposelnih. Zatevalo je, naj da ministrstvo na razpolago 3 milijone Din v ta namen. Samo v Ljubljani je brezposelnih 2.000. Računajte! Toda boljše morate računati, nego predsedstvo Strojne komisije, ki izdaja „Delavca“ in ki obenem s poročilom o teh 3 milijonih Din objavlja tudi demagogijo, da je premalo, če dobi vsak delavec 10, žena in otroci pa po 5 Din na dan kot brezposelno podporo. Kdor ima ženo in 2 otroke bi dobil torej 25 Din na dan. Takih 2.000 bi dobilo torej 50.000 Din na dan ali 350.000 Din na teden ali 3.500.000 Din v 10 tednih. Torej bi državna podpora ne zadoščala niti za Ljubljano samo, ker v 10 tednih brezposelnosti še ne bo konec, če jo bo Strojna komisija na ta način „pobijala“. Kdor ni slep, mora razumeti, zakaj duhovniki in demagoški advokati niso hoteli socialističnega programa in pravilnika, čeprav hočejo veljati za socialiste in ustanavljajo razne narodne, krščanske in koruzne socialistične stranke, in zakaj se tako boje javnosti.

Brezposelnost bo dobila edino zdravilo v močnih organizacijah delavstva, ki bodo javno vodile svoje posle. Posebno velja to za „Konsumno društvo za Slov.“ Na občnem zboru sklenite, da naj se bolezni tega društva zdravijo javno; s tem ne boste odpravili samo korupcije, ampak tudi brezposelnost. Tudi nakup in prodaja naj se vrši javno. Res bo v tem slučaju odpadlo 10 koritarjev, zato bo pa na novo pristopilo 10.000 delavcev!

Gadja zalega.

Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci, da zidate prerokom grobe in lepšate pravičnim nagrobne spomenike in pravite: „Če bi bili živeli v dnevnih očetov, ne bi bili z njimi deležni krvi prerokov.“ Tako pričate sami proti sebi, da ste sinovi teh, ki so morli preroke. Napolnite le tudi vi mero svojih očetov! Kače, gadja zalega! Kako boste ube-

žali sodbi pekla? Glejte, zato pošiljam k vam preroke in modre in pismouke; in nekatere izmed njih pomorite in na križ razpnete, a nekatere boste bičali v shodnicah in preganjali od mesta do mesta; da pride na vas vsa pravična kri, ki se je prelila na zemlji, od pravičnega Abela do krvi Zaharije, sinu Barahijevega, ki ste ga umorili med svetiščem in oltarjem.

To so besede Jezusove po evangeliju sv. Matveja v 23. poglavju od 29. do 35. vrste.

Ko je Jezus to govoril judovskim klerikalcem, ni mislil, da bo deležen in preganjanja, i bičanja, i križanja. Ljudstvo je hodilo za njim in željno poslušalo njegov nauk miru in upalo, da je bila smrt Zaharijeva zadnja žrtev nečloveškega divjanja tistih, ki so bili postavljeni za duhovno službo. Prazni upi! Ljudstvo je bilo preveč nevedno, zato tudi preveč omahljivo, in je še celo pomagalo pri križanju Jezusa, kamenjanju Štefana, pri mučenju drugih učencev Jezusovih in pri vseh hekatombah žrtev nečloveškega divjanja klerikalcev vseh časov. Ljudska nevednost je bila in je še zdaj kriva, da opravljajo klerikalci namesto svoje duhovne službe še zdaj rabljsko delo, tako da moramo Jezusove besede dopolniti: Gorje vam, pismarji in farizeji, gadja zalega! Zato so vam bili poslani preroki, da ste jih križali in da pride na vas vsa pravična kri, od krvi Abela in krvi Jezusa in krvi svetovne vojne, prav do 14 žrtev, ki ste jih umorili na Zaloški cesti.

Tak je Jezusov nauk. Nauk pa, ki ga vi učite, je nauk iz jame razbojnikov. Kajti vse vam pride prav, če vam kaže dobiček. Angleži spoštujejo vero, pa ne vašega lažnjivega krščanstva, ampak Jezusov nauk. Zato jih vi preklinjate in imenujete krivoverce. Ko so pa obrnili pozornost sveta nase z izvrševanjem tega nauka pod socialističnim imenom, govorijo vaši listi o angleških socialistih tako spoštljivo, kakor da bi vam bili vzor in zgled, ne pa kamen spoditkanja. Tako n. pr. piše vaš „Slovenec“ 9. marca:

„Angleška delavska stranka in krščanstvo. Te dni je nonkonformistična stranka (sektanska) „British Weekly“ razpisala anketo o vprašanju: „Kakšno je stališče delavske stranke do vere.“ K anketi so se oglašili vsi znamenitejši voditelji te stranke. Mac Donald, ki še danes vodi verske sestanke občine, kateri pripada, je izjavil: „Rešitev naših problemov more prinesiti samo krščanstvo.“ — Clynes izjavlja: „Ker so socialni nauki pravzaprav samo aplikacija krščanstva na gospodarsko življenje, zato socialistična država brez krščanstva ne more imeti obstanka.“ Podobno izjavo je podal Henderson. — To našim marksističnim brezvercem v razmišljanje.“

Tako pišejo pismarji edinozveličavne katoliške cerkve o „krivovercih“, kadar jim to prav pride za napad na marksizem in naše marksiste. Seveda pri tem ne povedo, katere marksiste mislijo. Brezverski marksisti sede namreč s klerikalci skupaj v ljubljanskem občinskem svetu, v ljubli. Mestni branilnici itd. — ti res nimajo nobene druge vere kakor edinole vero v zlato tele. Tudi vere v socializem nimajo, sicer bine bili že tolikokrat izpremenili svojega prepričanja. Niti nimajo nobenega svetovnega nazora, ampak hodijo zaradi korita kazat se pri velikonočni procesiji prav z enako zlagano katoliško pobožnostjo, kakor pri procesiji 1. maja z zlaganim socialističnim navdušenjem. Verolomci so, ki sami svoji besedi ne verujejo, vera jim je sploh popolnoma postranska stvar. In taki ljudje so vam vsi, take resnične brezverce vi podpirate in z njimi zapirate ljudstvu pot do spoznanja.

Tisti marksisti pa, ki jih vi sovražite, tisti verujejo v socializem, verujejo v delo in poštenje, verujejo v zmago pravice, zato si ne dajo vzeti ključ do spoznanja, ampak iščejo resnice. Pri tem iskanju resnice so našli, da bi bila resnica že davno lahko zmagala, če ne bi bili vi vzeli ključa do spoznanja v zakup. Zato so si ta ključ zopet nazaj vzeli, šli so k Jezusu brez vašega posredovanja in dovoljenja ter našli, da je bil tudi Jezus socialist in da so

prvi kristjani ne le govorili, ampak tudi živeli skupno, družabno, torej socialistično, in da niso imeli privatne lastnine, ampak vse je bilo vseh, torej komunistično. Pri njih je beseda res meso postala, dočim je pri vas vse samo trgovina. To vašo trgovino preprečiti, onemogočiti, to je vzvišeni namen pravega socializma, ker bo s tem šele omogočena tista vera v družbo, ki sta jo enako učila Jezus in Marks.

NE ODLOŽI, PREDNO NE PREČITAŠ TEGA!

Da bi „Naprejš“ čim preje zopet dnevnik postal, to je želja nas vseh. Toda, kakor je želja velika, tako je delo majhno. Nočemo goniti zopet tisto staro pesem o nerednem obračunavanju, o prepočasnem pristopanju k „Slogi“, o premajhni požrtvovalnosti za tiskovni sklad itd., kar ima vse odločilen vpliv na usodo dnevnika, temveč opozoriti hočemo le na eno, o čemer sodrugi ne premišljujejo mnogo: Sam tednik v sedanjih obliki je popolnoma nezadosten, da bi mogli njegovi čitatelji zvedeti vse, kar bi morali vedeti.

Poglejmo n. pr. na poročilo o strankinem zboru, ki bi ga moral brezpogojno čitati vsak naš somišljenik. Radi omejenega prostora pa smo prisiljeni, da ga objavljamo v vsaki „Naprejš“ številki, ker drugače bi se vlekle morda pol leta — še tako bo dolgo trajalo. Koliko izgubijo čitatelji samega tednika pri tem poročilu! Komaj polovico ujamejo, pa še ta ni polna polovica, ker jim ostane marsikaj brez zveze in torej nerazumljivo. Zadnjo nedeljo je bilo silno važno nadaljevanje: Poročilo s. Krušiča o razmerah socialističnega gibanja na jugu, izven Slovenije. Kdor je ta govor čital, ne bo menda nikoli več cinal v vprašanju, če je naša taktika pravilna in če bo zmagala, ter ali so naše organizacije pravi nositelji socializma v Jugoslaviji ali pa tisto, kar se zbira okoli beograjske zelene mize, ki nosi ime edinozveličavne „socialistične“ centrale. S. Krušič podaja tako gorostasno sliko o tisti klikli na jugu, ki nas hoče izpodbiti pri Internacionali, da za pravega delavca sploh ne more biti nikakor vprašanje več, kam naj se v Sloveniji priključi: k naši organizaciji ali h Koruni. Od vsega tega pa ne bodo imeli čisti „Ljudskoglasovci“ nič — zanje je s. Krušič zaman govoril, zanje se je polovica kongresa zaman vršila.

Dopisi so za naš list kakor hrbtnica v telesu, saj nam ne more skoro nič drugega bolj slikovito orisati naše življenje širom Slovenije kakor dober dopis. Zadnje čase so se dopisi tako pomnožili, da smo prisiljeni objavljati jih dober del tudi v nedeljski številki, čeprav bi v več nego dvakrat toliko razširjenem tedniku imeli ves drugačen vpliv. Dopis tako ne doseže svojega polnega namena. Koliko bi n. pr. čitateljem današnjega lista koristilo, če bi si mogli vsi prečitati dopis iz Hrastnika, ki je objavljen v zadnji nedeljski številki! Sodrugi, ki čitajo le „Ljudski glas“, morajo pomagati, da se te težave odpravijo. In sicer bi bila najboljša rešitev ta, da se naroče tudi na nedeljsko številko! Mnogi bodo ugovarjali, češ, da bi potem plačevali 10 Din na mesec, ne pa samo 5, oziroma po organizacijah 9 Din namesto le 4. Gotovo je to za marsikoga težko, vendar če bi vsi premislili posledice, ki bi jih imel tak korak, ne bi dolgo ugovarjali.

Prvič: če bi imeli pri izhajanju dvakrat na teden tolikšno naklado, kakor jo imamo pri „Ljudskem glasu“, potem bi naročnina ne bila 10 oz. 9 Din, temveč manj. Drugič: za tiste dinarčke, ki bi jih na mesec več dal, bi imel nesorazmerno več koristnega čtiva, boljši in poučljivejši list. Tretjič: za pol tedna prej boš o vseh stvareh poučen! Kaj pomeni to v času, ko se dogodki tako hitro menjavajo, o tem ni treba govoriti. Ravno mi socialisti pa moramo biti o vsem poučeni, da nas ne ogoljufajo! Četrtrič: Če dvignemo sedanjo naklado tudi pri „Naprejš“ na 3000 izvodov, potem je že skoro rešeno vprašanje vsakodnevnega izhajanja! Finančno bi bili že tako podprti, da bi ne imeli nobenih posebnih težav več. Ali ste čitali zadnji četrtek v poročilu o strankinem zboru.

ru, da ne bi dnevnik 'Naprej' pri 3000 izvodih stal mesečno niti 20 Din, dočim bi pri sedanjih nakladi veljal več nego dvakrat toliko? Ali veste kaj to pomeni? To pomeni, da vsi skupaj sebi škodujemo, v prvi vrsti pa naročniki samega 'Ljudskega glasu', če ne gremo takoj na delo, da se 'Naprej' razširi io poveča, in da se naroče vsi, ki imajo samo 'Ljudski glas', tudi na nedeljsko številko!

Poročilo o XV. strankinem zboru.

2. februarja popoldne.
(Nadaljevanje.)

V. Möderndorfer, predsednik zbora, iz Mežice: Predlaga, naj danes z ozirom na obširni še ne prebavljeni dnevni red govori vsak govornik samo po 5 minut.

Sprejeto.

M. Umek, Globoko: K svojemu poročilu moram še nekaj dodati v ilustracijo beogradskega zbora: Bile so stvari, za katere so glasovali delegati najprej za — potem pa imenoma proti!

J. Jeram, Jesenice: Vprašanje Internacionalne moramo pogledati z vseh vidikov. Zdaj nas nasprotniki smešijo z „narodnimi socialisti“. Vendar kljub vsem preganjanjem ne morejo storiti proti našim organizacijam ničesar. Resno delo političnih organizacij dobiva svoj vpliv že tudi v strokovnih organizacijah. Kovinarji smo zedinjeni. To je važen korak, čeprav so razmere na jugu strašne tudi v strokovnem pokretu. Kovinarji na Jesenicah, Javorniku in Koroški Beli smo dali iniciativo, da se je vršila konferenca v Židanem mostu. Po tej konferenci smo se v Zagrebu, kjer nas je zastopalo 6 delegatov, zedinili. Seveda je bilo to zedinjenje za nas, ki smo se navadili demokratičnega ravnanja na zborih in povsod, strašno. Da vam malo pojasnim to žalostno sliko, vam povem, da je neki bog predložil neko resolucijo. Marjonete so pa glasovale. Luka Juh iz Guštanja je bil n. pr. tako neodločen, da je roko vzdigoval na pol gor, pa zopet dol, tako da smo morali odločno zahtevati naj se odloči za eno, ali drugo. Oboje naenkrat ne more veljati. Naši člani niso za tako zedinjenje. In Gorenjci smo oster veter napravili, zlasti glede finančne uprave. Prihodnji kovinarski kongres bo razčistil položaj tudi v naši strokovni organizaciji. — Mi moramo priti tudi v političnem gibanju z ljudstvom na jugu skupaj. Organizacije tam dol res ne odgovarjajo socialističnim principom. Na tamošnje voditelje se pa ne bomo ozirali — mi organiziramo proletarijat, ne pa korita. Čudim se sploh, da tajništvo nima za to primerne resolucije. — Glede Internacionalne sem mnenja, da ne more, bili nobenemu proletarcu zabranjeno sodelovanje. Če nas ne sprejmejo, bomo znali v inostranstvu pojasniti krivico. Da nas bo pa zelena miza ovrгла, temu skoro da ni dvoma — vendar s tem ne bomo izgubili ničesar, ker vsi vemo, da gre tistim voditeljem, ki nam toliko nasprotujejo, edino za korita. Edino zaradi korit n. pr. ne marajo volitev v delavske zbornice.

S. Alojzij Leskošek, Celje: Soglašam popolnoma s sodrugom Krušičem in Majdičem. Zedinjenje stranke so vršili v Beogradu potem majorizacije. Tako bočje napraviti tudi v strokovnem gibanju. Kakor sem slišal bo na prihodnjem strokovnem državnem kongresu predložen statut, ki bi moral veljati po vseh pokrajinah. Tako moremo pričakovati drugo majorizacijo. Slovenski proletarijat pa ne sme dopustiti, da bi se kjerkoli vršila kaka majorizacija od zgoraj. Kovinarsko zedinjenje je bilo potrebno, vendar ali je dopustno, da zelena miza preprečuje izvršitev sklepov naših zborov? In posebno ogabno je, če to dela omizja korumpiranih ljudi, ki so zlezli po milosti buržoazije na podeljene ministrske stolčke in druga taka mesta, n. pr. v delavskih zbornicah. Iz ust vseh delegatov smo slišali, da smo le mi organizirana delavska stranka, nasprotno smo pa slišali tudi o korupciji onih voditeljev. Na ta način torej nas Internacionalna ne bo mogla zavreči. Vse, kakor se pa na vse pripravimo, ker pri današnjih družabnih razmerah zmaguje še vedno najprvo korupcija. Zato utrjujmo naše postojanke, da bomo na vaak dogodek pripravljeni. Vendar Internacionalna ne bo imela nobenega stvarnega razloga za eventualno zavrnitev, niti tega ne, da bi bili potem druga pri njej iz Jugoslavije organizirana politična skupina, ker tudi drugod je morala pod silo razmer priznati po dve stranki v eni deželi. Glavno je, da se pričnemo sedaj zanimati še bolj za razmere na jugu, postati moramo res delavska stranka Jugoslavije, pa nas Internacionalna ne bo mogla zavrniti. Sicer pa naj se izvoli komisija treh članov za izdelavo tozadevne resolucije. [Medklic s. Möderndorferja: Je že narejeno.]

Ciril Böhm, gost iz Celja: Vprašanje Internacionalne je zelo važno. Pa če pogledamo bližje, kaj so tisti, ki toliko govorijo o Internacionali že za njo izvršili, najdemo, da prav ničesar. Pri Internacionali gre predvsem za res internacionalni duh. Do Internacionalne moramo izpolnjevati svoje dolžnosti, pa se gotovo ne bo branila priznati nas. Seveda moramo izvršiti vse sklepe, ne pa tako, kakor je bilo s sklepi proti vojni. Vojna je bila, ker stranke niso izvrševale svoje dolžnosti in naročil Internacionalne. Naše strokovne organizacije so včlanjene v amsterdamski Internacionali. Pa kaj delajo za to Interna-

cionalo? Niti statističnih podatkov ji ne preskrbijo, čeprav bi to bila malenkostna naloga. Upoštevati je treba namreč tudi to, da v strokovnih organizacijah ni mogoča taka korupcija, kakor se je razpasla v političnem gibanju na jugu. Članstvo strokovnih organizacij se zaradi visokih prispevkov, ki jih mora plačevati, bolj zanima za svojo strokovno organizacijo kakor za politično. Nikakor pa ne gre, da bi se mi spreminjali po koruptivnih razmerah na jugu. Naj oni sledijo po naši poti, pa bo resnično zedinjenje omogočeno. Mi jim bomo radevolje pomagali do tega koraka! Z ozirom na to, ker goji glavni odbor gotovo stalne stike s predsedstvom Internacionalne je nujno potrebno, da pazimo tudi mi na informacije zato je potrebno, da obdržimo „Vorwärts“.

[Dalje prih.]

K. D.:

KAOS.

[Ponatis iz „Socialista“].

Kam na desni vodi cesta,
Kam na levo vodi pot?

Odkar se zbira slovenski proletarijat, ni bilo menda žalostnejše dobe zanj od sedanje. Zaupanje v sebe, v svoje delo, v svoje sotrpine, v ves socialni organizem je izginilo za gorami. Mesto tega pa nastopa najostrejši boj vseh proti vsem, boj ki ne konsolidira, ne popravlja, ne zida, ampak podira. Krilatice so postala gesla, resno delo pa se mora skrivati za ogrom. V tej zadušljivi atmosferi, ki z nezaupanjem prepaja vse somišljenike noter do raznašalca našega časopisja se oddaljujejo somišljeniki vedno bolj, akoravno jih ločijo mnogokrat le nenadčelna nespornost in tako nastajajo ostro si nasprotujoči tabori in skupine. V tej atmosferi pa naj vzide solnce?!

Verujemo, da se bomo našli — že iz enostavnega razloga — ker se iz drugih ljudi ne bo mogla sestavljati nobena socialistična stranka v Sloveniji, kakor iz naših proletarcev. Dela pa se že dve leti na način, kakor bi pričakovali drugi proletarijat.

Socialist piše o nezaupanju, ki nas baje še loči od Bernotove skupine. — Da, preko dveh let se ga je trosilo, a to bo trajalo še dalje, vsaj nas je vendar kongres Bernotove skupine v tem potrdil. Lepi vpogledi za bodočnost, kadar bo treba stopiti pred volilno skrinjo in vse edino radi nezaupanja! Mi odločno odklanjamo terorističen način v politiki, kakor ga vodi „Naprej“, ker vemo, da potem te taktike delavstvo ne nepreduje v nobenem oziru. Tak socialist je led, pod katerim se skriva mlakuža.

Ko so delavske mase utrjene po tem neizrekljivo ošabnem blatenju in ko kličejo, kakor po dolgoletni vojni: „Mir hočemo!“ se pojavi Kristan. — Nanovo bo treba mase nagnati v boj proti njemu, kajti nevarnost za naš proletarijat je velika — lahko izgubimo — vse. —

Ali hoče Kristan ustanoviti svojo stranko? Kakor tudi ga cenim kot gospodarskega strokovnjaka, ne verjamem na to možnost, kajti on ve, da bi izgubil večino svojih prijateljev. Ti prijatelji pa so kader onih, ki so vse delo koncentrirali na zopetno ujedinenje, na močno stranko, ki edina more zaščititi nas vse. Danes pride v poštev pri konsolidaciji edino SSJ in če se povrne na zdravo pot, tudi Bernotova skupina. Z drugimi skupinami računati, mislim, za enkrat sploh ne moremo.

A treba je bilo kljub temu novega zaleta, Uratnik je objavil „Poslano“. — Ako bi ne bilo že toliko obrekovanja, bi stvar zbudila večjo pozornost. Uratniku ne odrekamo ne poštenja ne poštenega namena razčistiti „novo nastalo situacijo“. Zmožnosti Kristana itak sam priznava, a nam ne pristojna sodba tičoč se osebnega poštenja Kristana, kakor tudi ne sodba o njegovem delovanju, kakor ga omenja Uratnik do časa, da se pojasnijo te zadeve. Skusiti bomo udušiti simpatije ako zahteva to naša konsolidacija in če se sodnija — katero smatramo za edino kompetentno — izreče drugače, kakor pričakujemo. Druge kot sodnijske poti ne želimo, ker hočemo enkrat za vselej nagraviti vsaj v tej zadevi konec običajnih napadov po naših listih.

Tooliko se pripravimo in blatimo! O konzumi se piše že dve leti in o korupciji, ki je z njimi v zvezi. Tisti pa, ki te napade ali pišejo ali jih odobravajo, pa ne vedo, da čimbolj se pripravimo, tem večja je nevarnost, da se oddaljijo od nas naše gospodarske organizacije, ki so jih ugodnejše razmere ustvarile. Ne bom zagovarjal krivcev, a mislim na izboljšanje tudi tukaj. — Sem celo mnenja, da bomo z zdravo, a pravično kritiko prav gotovo več ustvarili, kakor pa s krikom: „Križaj ga!“ več spoznanja manj besed, mnogo dela, manj sovraštva!

Svetla točka so ostale strokovne organizacije. Tem naj bo posvečena naša največja pažnja. — V najtežjih, najžalostnejših časih so vztrajale na braniku in storile pač vse ono, kar je bilo mogoče in v čemur jih ni oviral žalostni položaj naše potitike. Ravno iz teh organizacij pričakujemo solnce, ki bo vzbudilo vse k novemu življenju, k novemu delu in k zmagi.

Kakor vidimo, g. učitelj Doberšek še vedno pričakuje, da ostane Kristan čist. Zato je hotel napisati članek proti Uratniku, svojemu prijatelju in sokorunovcu, ki je bil prisiljen „napasti“ Kristana. Pa se mu ni posrečilo, namesto z Uratnikom polemizira z „Naprejem“ in prav jasno se vidi, kako ga skrbi volitve. Kako lepo bi bilo, če bi kandidirali Kristan, Korun, Kocmur in Golouh lepo skupaj —

zdaj pa naenkrat tak kaos! Vsega tega je kriv „Naprej“, ki dela, kakor da bi čakal drugega proletariata! Ne, ne, mi ne čakamo drugega proletariata, samo Kristanovci naj že vendar enkrat res uduše svoje simpatije do Kristana in njegovega sistema, pa bo vse prav g. Doberšek! Ne pa da jih samo „poskušate udušiti!“ Dokler se boste pravilnika bali in hoteli križati tiste, ki ga izvršujejo, vas bo smatral proletarijat za svojega nasprotnika. Čeprav se skrivate še za „edino svetlo točko“, za strokovne organizacije, kakor ste svoj Kristanovski sistem dozaj skrivali za drugo „svetlo točko“, za Konsumno društvo. Proletarijat ostane isti, samo misliti se uči, in to ga tako izpreminja, kakor ni prav vsem tistim, ki imajo svojo pravo (a ne svetlo!) točko v volilnih skrinjicah in se zato tako boje „Naprejevega“ terorističnega načina“. Resnica je strašen terorist za vse, ki se boje javnosti in progresivnega davka! Javnost mlakuže odkriva, ne pa skriva! Sicer pa jemljemo na znanje, da vas kongresova zahteva: „Izvršuj pravilnik!“ boli tako hudo, da jo slišite kakor bi se glasila: „Križaj ga!“ Pa ne bojte se, proletarijat ne bo križal nikogar, samo na strani bo pustil tiste, ki ne marajo hoditi z njim!

Tedenski pregled.

Vilim Bukšeg, dolgoletni vodja hrvatskega socialističnega gibanja, je v torek na jetiki umrl. Pokojni je bil z Antonom Kristanom v socialistično-demokratski vladi kot minister za prehrano in sedaj glavni ravnatelj Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

20 Radičevcev pride, če bodo prej verificirani, v Beograd, da vržejo vlado. To bomo še videli. Opozicija si je baje že razdelila resortne za novo vlado. Radičevci izjavljajo, da ne sprejmejo nobene sedeža.

Carsko poslanstvo v Beogradu je odpravljeno. Zato pa je dobil naš berlinski poslanik Balugdič nalog, naj stopi v stik s sovjetsko vlado.

Stavka avstrijskih bančnih nameščencev je končana. Stavkujoči so popolnoma zmagali. Ta stavka je tudi v političnem oziru zelo važna, ker je približala široke sloje indiferentnih duševnih delavcev socialističnemu gibanju.

Korupcijske afere na Češkoslovaškem dobivajo vedno večje dimenzije. Svoj čas smo poročali o aferi s špiritno centralo, radi katere je moral odstopiti prejšnji senatni predsednik Prašek. Sedaj so prišli na to, da so se korupcije že prej vršile še v mnogo večji meri in so prizadeli vsi voditelji agrarne stranke, med njimi sedanji senatni predsednik Donat in ministrski predsednik Švechla. Komunisti so objavili dokumente, iz katerih bi bilo razvidno, da so tudi vladni socialni demokrati zapleteni v te umazanosti. Vendar se je posrečil dokaz, da so dokumenti falsificirani. Za protiuslugo tlačijo sedaj socialni demokrati komuniste noter. — Prišli so na sled še drugi korupciji, ki so jo izvrševali vižji častniki pri nabavah bencina za vlado. Zanimiv gnoj, pri katerem so krive prav vse češkoslovaške stranke, ene direktno, druge zato, ker so molčale!

Nova belgijska vlada je sestavljena iz starih buržujev. Ta vlada izvede volitve, potem hodo pa po vsej priliki zagospodarili socialisti. Ti so v soglasju z Angleško delavsko stranko odločno nastopili proti francosko-belgijski svinjarji v Porurju.

V španskem Maroku so se domačini uprli in dobivajo Španci krepke batine.

Pri veliki korupciji s petrolejem je prizadet tudi sedanji predsednik Združenih držav Coolidge, seveda kot krivec, ne kot oškodovanec.

Sprememba pravil Konsumnega društva za Slovenijo.

§ 1. odstavek 1 naj se glasi: „V smislu zakona o poljedelskih in obrtnih zadrugah z dne 3. decembra 1898 ustanovljena zadruga, za katero ta pravila veljajo je vpisana v zadrugni register pod imenom: „Konsumno društvo za Slovenijo registrovana zadruga z omejeno zavezo“.

§ 3. odstavek prvi, vrsta prva, naj se dostavi: „tudi juridična“.

§ 4. točka 3., odstavek 5., vrsta 4., naj se glasi: „po zakonu z dne 3. decembra 1898 predpisano jamstvo“.

§ 4. točka 3., odstavek 7., naj se črta „do rezervnega zaklada in“.

§ 5. vrsta 5 in 6 naj se črta „vsak član ima pravico do enega dela čistega dobička“.

§ 5. vrsta 4 naj se vstavi: „nadalje je upravičen kandidirati za občni zbor, izvoljen biti bodisi v načelstvo ali v nadzorstvo“.

§ 6. odstavek 1 naj se glasi: „Vsak kdor hoče postati član, mora vplačati kot delež 10kratno vsoto svojega vsakdanjega povprečnega zaslužka ob času, ko je polno [stalno] zaposlen. Ta vsota se ugotovi:

a) pri delavcih na podlagi mezdnih pogodb, kjer pa teh ni, pa po plačilnem razredu prijave k bolniškemu zavarovanju; isto velja za privatne nastavitelje;

b) pri državnih nameščencih in železničarjih se določi delež na temelju plače činovnega razreda;

c) pri kmetih in posestnikih se določi delež sorazmerno po velikosti posestva in ima sklepati o visokosti deleža krajevni odbor;

d) pri obrtnikih se določi delež takole:
1. kdor dela sam, plača sorazmerno kakor pomočnik njegove stroke po določbah a);
2. kdor ima pomočnike ali učence, plača takojšnji znesek, kolikor ima zaposlenih oseb.
Deleži se lahko vplačajo v 10 mesečnih obrokih, § 6. odstavek 2. se naj črta.
§ 7. naj se glasi: „Zadrugo opravljajo ti le organi:

1. Občni zbor; 2. Načelstvo; 3. Nadzorstvo; 4. Okrožni odbori; 5. Krajevni zbori; 6. Krajevni odbori; 7. Ravnateljstvo.“

§ 8. 1. odstavek naj se glasi: „Načelstvo sestoji iz načelnika in 8 članov; 5 jih mora imeti svoj sedež stalno v Ljubljani, ostali pa morajo biti iz posameznih okrožij [Celje, Maribor, Prevalje, Jesenice]. Člani načelstva ne smejo biti obenem nastavljeni zadruga.“

§ 8. odstavek 2. naj se glasi: „Člani načelstva se volijo na obč. zboru; volijo se z glasovnicami. Izvoljeni smejo biti le člani, ki so 3 leta v zadrugi.“

§ 8. odstavek 3 in 4 naj se črtata. Odstavek 3 naj se glasi: „Če član načelstva odstopi pred potekom svoje dobe, se mora izvršiti nadomestna volitev na ta način, da voli dotično okrožje, v katerem je član načelstva izstopil, umrl, ali bil izključen, novega člana načelstva. Dokler se to ne izvrši, ga nadomešča en član nadzorstva dotičnega okrožja.“

§ 8. odstavek 4 naj se glasi: Načelnika volijo člani načelstva izmed sebe z absolutno večino. Načelnika načelstva legitimira zapisnik seje, na kateri je bil izvoljen.

§ 9. odstavek 3, vrsta tretja, naj se črta beseda „prihodnjih“.

§ 9. odstavek 3, vrsta 5 do 8 naj se glasi: „Ravnateljstvo po določilu oz. pravilniku, ki ga sestavlja načelstvo [celokupno] in nadzorstvo na skupni seji“.

§ 12. odstavek 3 se črta.

§ 13. naj se glasi: „Člani načelstva ne dobivajo za svoje delovanje nikakih tantiem“.

§ 14. naj se glasi: „Člani načelstva rešujejo zadrugne posle v sejah, ki se vršijo redno ali pa jih sklicuje sporazumno z načelnikom ravnatelj z označbo razpravnih predmetov.“

Seje so sklepne, ako je navzočih nad polovico članov načelstva, sklepa se z nadpolovično večino glasov. Seje vodi načelnik.

Sejam morajo prisostvovati tudi člani ravnateljstva, katerega imenuje načelstvo. O vsaki seji se vodi zapisnik, ki ga morajo podpisati vsi navzoči člani načelstva, če so bili navzoči člani nadzorstva tudi ti in pa navzoči člani ravnateljstva.

Pri § 15. Naslov: Naj se spremeni beseda „načelstvo“ v „ravnateljstvo“.

§ 16. od prve do pete vrste se besedilo črta. Ostale vrste se dodajo k § 8. 3. odstavek tega predloga [Sprememba pravil].

§ 17. Se črta v celoti.

§ 18. Naj se glasi: „Načelstvu pripadajoča dela kakor upravljanje zadruga v obče izvršuje lahko tudi ravnateljstvo, uradniki in pooblaščenici po tozadnjih določbah in pravilniku sprejetem na skupni seji celokupnega načelstva in nadzorstva. Vsi ti pooblaščenici — bodisi, da delajo kot posamezniki ali pa v komisiji — morajo biti člani zadruga.“

Zadnji odstavek tega paragrafa naj ostane v veljavi.

§ 19. Se črtajo besede „treh let“ in se nadomestijo z „enega leta“.

§ 19. odstavek 2 se črta.

§ 19. odstavek 4 se črta pri besedi nedopustna zlog „ne“.

§ 20. naj se glasi: v slučaju smrti ali izstopa člana [članov] nadzorstva se vrši nadomestna volitev in to na ta način kakor to velja za načelstvo po tem predlogu.

§ 24. Se črta.

§ 25. odstavek 2. se črta.

§ 25. odstavek 3 se črta besedilo „ter staviti istemu predloge za razdelitev dobička“.

§ 26. Se črta „v posebni instrukciji“ in se nadomesti z „v poslovnem pravilniku“.

§ 26. odstavek 2. naj se glasi: Poslovni pravilnik morajo vsi člani nadzorstva in načelstva podpisati v svrhu pripoznanja.

§ 29. Naj se dostavi kot točka 11: „Sestava poslovnega pravilnika“.

Okrožni odbori.

Na temelju § 7. točka 4, tega predloga se naj vstavi besedilo o okrožnih odborih.

§ 30. Sestava in volitev. V okrožne odbore volijo krajevni zbori na vsakih 100 članov po 1 odbornika in 1 namestnika za dobo enega leta.

Izvolitev se izvrši takrat, ko se volijo krajevni odbori ter pooblaščenici za občni zbor.

§ 31. Vodstvo.

Okrožni odbor voli iz svoje srede predsednika, zapisničarja in blagajnika.

§ 32. Odpust članov okrožnega odbora.

S sklepom krajevnega odbora ali pa tudi po lastni inicijativi načelstva po posvetovanju z okrožnim odborom se lahko — ako korist in ugled zadruga to nujno zahteva — začasno zabrani članom okrožnih odborov izvrševanje njihovih poslov. Ako se je pa to ukrenilo, se mora sklicati najpozneje takoj po okrepu izredno člansko zborovanje dotične podružnice, ki odloča kočno veljavno.

§ 33. Dolžnosti in pravice okrožnih odborov.

a) člani okrožnega odbora imajo vsak čas

pravico vpogledati v vse knjige in korespondenco v prodajalnah njihovega okrožja, pregledati blaginje in skladišča; vsake tri mesece so dolžni pregledati vse prodajalne in poročati o poslovanju načelstvu.

b) v slučaju nerednosti imajo okrožni odbori pravico predlagati načelstvu vse potrebno v varstvo zadruga;

c) Okrožni odbori imajo pravico ukreniti vse potrebno, da se oskrbuje članstvo njihovega okrožja in sicer:

1. gledati na to, da se nabavijo poceni življenske potrebščine,

2. da se pridela čimveč stvari ali živeža v lastni produkciji [lastna čevljarna, pekarna, mlin itd.]

3. skrbeti za to, da se zgradi po možnosti povsod lastna stavba,

4. pri vsaki nabavi ali produkciji naj se izloči privatna podjetja; posluževati se je izključno le zadrugnega proizvajanja,

Za dosego tega cilja morajo stati okrožnemu odboru vsak čas denarna sredstva na razpolago in to v visokosti, kolikor znašajo hranilne vloge in deleži članov in vlagatelj dotičnega okrožja.

5. Nastavitve uradnikov v posameznih okrožjih oz. prodajalnah se mora izvršiti potom načelstva oz. ravnateljstva in to le na predlog okrožnega odbora.

6. Delati propagando za pridobivanje novih članov in hranilnih vlog na zborovanjih ali pa potom časopisja, ki ga določi okrožni odbor.

7. Člani okrožnega odbora ne dobijo za svoje delovanje nikakršnih tantiem,

d) Okrožni odbor sprejema od krajevnih odborov in od članov vsakovrstne pritožbe dotičnega okrožja ter ukrene potrebno.

e) Okrožni odbor ima od časa do časa sklepati o nakupnih in prodajnih cenah.

f) Okrožni odbor lahko določi izmed sebe namestnika, ki je odstopil iz načelstva ali nadzorstva zadruga.

Točke krajevni zbori in krajevni odbori naj se uvrste kakor te določa § 7.

§ 36. pravil naj sledi kot § 34 tega predloga in se naj dostavi na koncu še besede: „katerega zahtevajo posamezni okrožni odbori“.

Besedilo o krajevnih odborih se naj prične s paragrafom 35.

§ 39. Naj se črta besedilo „o razdelitvi dobička“.

§ 44. odstavek 3. naj se vstavi: „eno uro pozneje“ [nov občni zbor].

§ 46. točka 9 naj se črta beseda „instrukcij“ in nadomesti z besedami: „določb oz. poslovnega pravilnika“.

§ 46. Točka 11 naj se črta „in razdelitev dobička“.

§ 46. Točka 13, naj se dostavi „ali posamezni člani“.

§ 47. drugi odstavek, se naj vstavi med besede „najmanj višino“: „desetkratno“.

§ 55. „10% za rezervni sklad“ se naj črta; namesto „15%“ za penzijski sklad naj se vstavi „20%“ in istotako se črta „15%“ za kulturne namene in se vstavi „20%“.

§ 55. zadnji odstavek naj se glasi: ostalih 40% se prideva rezervnemu skladu.

§ 61. se naj dostavi: „ter zahtevajo okrožni odbori“.

§ 63. Naj se črta sledeče besedilo:

„Gospodje Anton Kristan, Filip Uratnik, Štefan Dražil.“ Namesto omenjenih naj se naštejejo zadrugniki, katere za to določi občni zbor.

VSİ DELEGATI

„Kons. društva za Slov.“ naj pazijo, da ne bo trpel proletarijat škode. Nikar naj se nobeden ne zanaša na tega ali onega, „ki več ve“. Tudi če bi se zgodil čudež in bi kdo krvav pot potil za dokaz, da ima pooblastilo od Matere božje, ne smete mu verjeti več nego svojemu razumu. Nejasnosti odpravite lahko s prav kratkim sklepom: „Zadruga naj bo kakor poslopje iz stekla, da vsi člani vidijo, kaj se v njej godi! Zato naj javno kupuje in prodaja.“ Laž je, če vam bo kdo razlagal, da je treba kupovati vse tajno, da se porabi „lepa prilika“. Kruha potrebujemo vsak dan, tudi če ni „lepe prilike“ za nakup z lepo provizijo. Mi sploh ne maramo „lepe prilike“, kajti žid, ki prodaja pod ceno, že ve, zakaj to dela! Naš delavec pa še takrat ne bo vedel, ko ga bo kruh v želodcu tlačil, ampak bo zmerjal svojo ženo, da ne zna kruha delati. V „Napreju“ naj bo objavljeno, koliko vagonov in kakšne moke in po kakšni ceni je kupila zadruga in po kakšni ceni se bo ta moka prodajala v njenih prodajalnah. Potem bo zadruga kmalu kupovala žito in še malo pozneje bo to žito sama pridelovala na posestvih, ki jih bo potom poštene agrarne reforme pridobila enako kakor bo pridobila tovarne potom poštenih razrednih strokovnih organizacij. Ta pot vodi namreč po nekaj strmi, toda zelo kratki poti do cilja: do zedinjenja proletariata in do njegovega skupnega upravljanja skupne lasti.

Naročniki! Pošljite naročnino. Samo z rednimi plačili naročnikov je mogoča redna izdaja časopisa. Bodite točni, da boste čimprej zopet imeli svoj dnevnik. Vi pa, ki vam je „Naprej“ neljub, ga odpovijte, če ga ne mislite plačati.

Iz stranke.

Vsak član „Sloge“ dobi svojo člansko knjižico takoj, ko plača pristopnino in delež (skupaj Din 52:50). Kdor je

ne dobi v 14 dneh, naj se pritoži, pomote so povsod mogoče. Tako na pr. se je članska knjižica št. 22 založila v aktu, načelstvo je pa mislilo, da jo ima član že od januarja v rokah. Ta nered bi lahko trajal vse leto, če se član ne bi bil pritožil. — Zadnja knjižica ima št. 80 (76 mož in 4 žene).

Stare pravice bi rada neka organizacija, ki že 2 leti ni obračunala, in se je zato obrnila na pokr. tajništvo s predlogom, da doplačajo v tem slučaju vsi njeni člani vse prispevke obeh let. Kakor je vse hvale vredna taka požrtvovalnost, vendar nič ne pomaga. Kajti ne tajništvo, ne pokr. odbor, ne kongres, prav nobeden ne more priklicati starih časov nazaj, ne more zdaj tiskati starega „Ljudskega glasu“ in popravljati v njem imena organizacij in število članov, ki so v teh težkih časih ostali zvesti in pomagali idejno in gmočno. Kar ni mogoče, ni mogoče, in škoda besedi. Načelo javnosti brani vsem vsako laž, niti bogovi sami se ne morejo več lagati.

Lahko doplačate prispevke in ves proletarijat, ki gleda, bo rekel, da ste prav storili in tudi pravice vam bo priznal enake kakor tistim, ki so sproti plačevali. Jezusove besede o delavcih v proletariatu vinogradu, ki so dobili enak zaslužek, pa naj so delali od prve ali pa šele od zadnje ure, ostanejo večno resnične: vsi bodo prejeli enako plačilo, nebesa, to je zmago poštenega dela nad umazaniam kapitalom.

Sicer pa je vam precej lahko, ker ste samo ob strani stali in gledali, kdo bo zmagal. Težje bo vašemu predsedniku, ki vas je zapeljal v brezbriznost. Vi lahko doplačate in veljali boste za zamudnike, on pa ne more, ker je svoje prispevke dajal nasprotniku in sejal ljuljko med proletarijat. On ne bo zamudnik, ampak spokornik; zelo težko mu bo vstopiti, ker je velik razloček med prodajanjem vina in med kopanjem vinograda.

Litija. Pri nas se je dne 21. II. 1924 konstituiral sledeči odbor: Franc Weisbacher, predsednik; Jože Galeš, podpredsednik; Franjo Cirkolan, tajnik; Franc Oblak, blagajnik; Jože Stopar in Ivan Petje, odbornika; Jože Skubic, Franc Zajc in Vika Sinkovčeva, pregledniki.

Zg. Šiška. Članski sestanek SSJ in KDZ se bo vršil v nedeljo, dne 16. marca ob 14. pri Sojerju, ne kakor prvotno nameravano 2. marca. Pridite vsi. Člane in čitatelje v Zg. Šiški opozarjamo na dopis iz Zg. Šiške objavljen v „Napreju“ št. 17. Kdor ni naročnik „Napreja“, naj kupi to številko pri blagajniku s. Matevžu Žebavcu ali predsedniku s. Ivanu Marjeku.

V Tacnu se 9. t.m. občni zbor zaradi snežnega meteža ni vršil. Vršil se bo 30. marca.

Vrhnika, V nedeljo 16. marca dopoldne ob 9. v gostilni pri „Jurci“ sestanek članov ter somišljenikov. Vabimo vse člane, da se sigurno udeležijo sestanka, ker je na dnevnem redu dogovor radi občinskih volitev. Vpisovali se bodo tudi novi člani. — Odbor SSJ.

Tiskovni sklad.

Od 1. I. do 4. III. 1924:	Din 972:25
Omizje socialistov pri Tomažu v Tacnu dne 9. III.	75—
Franc Bajt, Borovnica	10—
Jože Koželj, Škale	20—
Andrej Martinšek, Škale	13—
Franc Znoj,	15—
Joško Kogoj, Sp. Gorje	5—
Ivan Urisk, Celje	5—
Atozj Sterže, Črna	10—
Franc Štern,	6—
Franc Trebovc	20—
Aleks Koschutnik, Črna	10—
Abstinent v Črni na pustno nedeljo	10—
K. Kocjančič, Krško	450

Za pospešitev „Napreja“ nabrali člani SMRJ [kovinarji] na Dobravi:	
s. J. J. neizrabljene potnine + 1 Din	11—
Andrej Prešeren	6—
Anton Kapus	1—
Ivan Stare I.	3—
Anton Toman	2—
Simon Sodja	5—
Anton Rekelj	5—
Ivan Stare II	5—

Od 1. I. do 11. III. 1924	Din 1210:75
---------------------------	-------------

Dopisi.

Ježica. Vaš dopis prihodnjič!

Kovači Kiefferjeve tovarne kos in srpov v Sv. Lovrencu na Pohorju, po večini bogaboječih ljudi, dajejo pustu prednost pred Prvim majem. Tega dne so lani delali, če se bodo letos spomnili Praznika dela, je še vprašanje, Eno pa je gotovo: to, da so letos posvetili pustu ves dan ter so na slovesen način našemljeni z buržuji — kateri v to svrhu ne štejejo s konji in voziti, drugače je pa treba pošteno plačati, če hoče kdo z vozom na postajo — prirediti odhod v dokaz, da je njih simbol pustni norec.

Zidani most. G. VI. Fabjančič je zmožen vsega, česar ga prosiš, vsako uslugo ti naredi, samo, da postane iz tiste usluge kmalu — figa. Ali veste, g. Fabjančič, da ste v I. 1918 in 1919 govorili kako boste zastopal kmečki in delavski stan in da ne boste delal nikoli kompromisov z drugo strujo. Sedaj se pa vežete z Antonom Kristanom, ki ga mi delavci ne maramo, pa tudi Vas ne maramo. Jaz kot vaš

sošolec Vas dobro poznam; po svoji rodbini spadate med najboljše in vendar nočete tega priznati. Naročite se na „Naprej“ in se spokorite svojih grehov, ki jih raztresate v „Del. Novicah“. Vrnite se k besedi, ki ste jo govorili ob ogalu rojstne hiše, ko sta z očetom drva žagala. Na Bučki je bilo. — I. Ilaš.

Hrastnik. Dne 19. II. smo člani konsumne zadruge kemičnih in steklarskih delavcev v Hrastniku glasom § 33. zadržnih pravil pismeno zahtevali, da skliče odbor om. zadruge izredni občni zbor oz. člansko zborovanje. Za razpravo smo navedli tudi dnevni red. Ker se pa odbor mogoče poživlja na upravičene zahteve nas članstva, smo primorani poslužiti se javnosti, ker ne maramo, da bi se par oseb iz nas norca delalo, ker končno boste postali sami norci. Nič vam ne pomaga in ne bo pomagalo zahrbtno blatenje in obrekovanje našega s. l., ker on je izvršil samo to, za kar smo mi člani njega zaprosili in nič drugega. Ali se zavedate, da imamo v tem slučaju tudi sodišče na razpolago? Mi se ga nočemo le poslužiti, ker obsodba vas slej ko prej itak čaka od nas samih. Zavedamo se, da nam tovarna ni dala zato pod tako ugodnimi pogoji svoje prodajalne na razpolago, da si poslabšamo svoj gromotni položaj, temveč zato, da si ga potom zadruge vsaj nekoliko izboljšamo. Ker pa vemo, da ta način vodenja zadruge ne more delavstvu nikdar koristiti, najmanj pa danes, ko so pri vsakem privatnem trgovcu cene za isto kvaliteto blaga mnogo nižje, nego pa tu v lastni zadruzi. Zategadelj hočemo in bomo spremenili ta vaš sistem, ako ne ob rami z vami, pa preko vas. V slučaju če mislite z vašim absolutizmom nas ubiti, se motite, ker se hočemo na prihodnjem občnem zboru poslužiti vseh paragrafov, da spravimo vaš absolutizem tja, kamor spada. Končno vas svarimo še za eno in sicer; Ne teptajte nas članov in po zakonu priznana pravila, ker z zakoni se je zelo nevarno igrati. Vse to naj vam bo v resen opomin. — Več članov, ki hočemo tudi na združnem polju, posebno pa od svojih funkcionarjev red in nič drugega.

Zagorje. [Vrabič!] V 11. številu „Orjune“ se proslavlja Rudolf Vrabič, učitelj v Zagorju ob Savi z naslednjim dejanjem: Na dan Ljeningove smrti so zagorski proletarci razobesili žalno zastavo, no, in pogumni orjunaki jo je ponoči odnesel. Ponoči zato, „ker mu ni bilo do pretepa“; zakaj mu ni bilo do pretepa, to si lahko različno razlagamo. Pa nekaj drugega je vzbudilo naše zanimanje. To so sledeče besede, s katerimi odgovarja „Strokovni borbi“ na očitke glede svojega vzgajanja delavskih otrok: „Vas prav nič ne briga, kako vzgajam mladino. To je zadeva drugih oblasti.“ Tako torej: Ljudstvo vzdržuje g. Vrabiča, da se bodo otroci pri njem kaj resnega naučili, takle g. Vrabič, vzgojitelj naroda in najbrže sam sin proletarskih starišev, pa se še norca dela iz ljudstva, češ: tebe nič ne briga, kakšna bo moja vzgoja tvojih otrok, pa čeprav bi vzgajal same bodoče sužnje roparskemu sistemu, ki tebe odira. Odgovarjal bom samo zaščitnim inštancom tega sistema! To je res odkritosrčno nasramen primer duševno zaslužjenega inteligenta. Prav značilno pa je, da se skriva tukaj za hrbtom „drugih oblasti“ eden izmed orjuncv, ki imajo „narod“ drugače vedno v ustih in ki se drugače prvi na oblasti poživljajo, kadar se jim zdi to potrebno. Tista velika ljubezen do „naroda“ je torej enako lažnjiva, kakor tisto nasprotstvo med orjunstvom ter oblastvom. Samo dogovorjena finta! Vprašamo g. Vrabiča, ki se kaže, da dobiva pri oblasteh dovoljenje za vzgajanje janičarjev iz delavskih otrok, če ima od oblasti tudi dekret za javno kazanje svojega orjunstva in za prikrito počenje orjunskih „pogumnosti“ v temni noči. To vprašanje bo treba razčistiti. Na organizacijo učiteljev [UJU] pa se obračamo s pozivom, naj nam pojasni, kakšno stališče zavzema proti takim eksemplarjem, ki jemljejo z neumno otročji nastopi učiteljskemu stanu že itak omajani ugled. To, da se v kakšnem kraju ljudstvo z učiteljem sovraži, je norost, ki je ne smemo trpeti. Najmanj pa, če vidimo, kakor v tem slučaju, da je učitelj sam, ki daje ljudstvu namesto pouka v kulturni obliki z lastnim vzgledom povod za vzbujanje nizkotnih instinktov. Če dela ljudstvo neumnosti, ni to ista reč, kakor če jih dela inteligent s toliko in toliko šolami, zlasti še, če se štuli med vzgojitelje. Tak inteligent ima možnost in dolžnost, da razvije sam iz sebe

Veliko podjetje SPREJME v službo oblastveno izprašanega

KURJAČA

za parne kotle, kateri je že vsaj 35 ali 40 let star in po možnosti samski. — Pismene ponudbe naj se vpošljejo z navedbo starosti, stanu (samski ali oženjen, koliko otrok), prepisi spricval ter zahtevki plače na „Strojilno tovarno“. Polzela pri Celju.

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljši priporočilo za ta res izvrstni kavin nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydrovka dobra znanka v vsaki hiši, prav tako spoznavajo naše gospodinjke danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega še zelo redilna in popolnoma neškodljiva. Dobliva se povsod. Kjer je ni, se obrnite na naslov: Prazarna Žika v Ljubljani, Rožna dolina.

kulturnega človeka in da daje ljudstvu najprvo vzgled. Da, g. Vrabič: vi, ki se zgražate, da počenja ljudstvo neumnosti, vedite, da se zgražate nad samim seboj, ker take vrste vzgojitelji, kakor ste vi, brez srčne kulture in brez vpogleda v življenje, take vrste ponočni „idealisti“ — zastrupljajo maso! To bo moralo prenehati. Ne bodo nam še učitelji uvajali Mussolinijevih manir! — Zagorskim proletarcem pa še posebe: Tu imate primer, kako se norca delajo iz vas objestneži, katere s svojimi davki zato plačujete, da vas bodo učili resnosti. Lahko se delajo norca, ker ste brez moči. Močni bi bili, če bi se mogli braniti z zavedno organizacijo, toda vi letate z malimi izjemami sami za svojimi izkoriščevalci, ki jih imenujete svoje voditelje, in ste res tako naivni, da pričakujete od teh posameznikov rešitve. Pa doživljate neuspeh za neuspehom in ne postajate od tega nič modrejši. Radovedni smo, koliko časa boste svojo pamet nosili v nogah namesto v glavi. Toliko vam pa rečemo: do tistega časa bodo še vedno predrzni vrabci letali na vašo polja, vam zobali zrnje in se vam po vrhu še rogali.

Vrhnika. (Nadaljevanje občinske politike). § 12. občinskega reda za Kranjsko pravi: Občino zastopa v njenih rečeh občinski odbor in občinsko starešinstvo. —

§ 30. Občinski odbor v občinskih rečeh sklepa in pregleduje (pazi.)

Izvrševalne oblasti ves odbor nima (§ 49). —

§ 49. Občinsko starešinstvo je v občinskih rečeh gospodar (upravnik) in izvršuje odborove sklepe. —

Kdo pa voli pravzaprav to starešinstvo? se bo nehoti vprašal kak sodrug. Po § 19. občinski odbor, ki izvohi izmed sebe glavarja in občinske svetovalce. —

Občani Vrhnike, prečitajte vnovič te paragrafe, pa se vprašajte: Kako pa je bilo na Vrhniki z volitvijo starešinstva? Socialistični klub na Vrhniki je stal na edino pravem demokratičnem stališču, da naj bo vsaka stranka v starešinstvu zastopana po sorazmernem številu odbornikov. Klub je napravil kandidatno listo, za katero so tudi demokrati (JDS) glasovali. Samostojni kmetje 3 (1 mesar, 1 ravnatelj hranilnice ter 1 posestnik) so glasovali s klerikalci, svojimi najhujšimi nasprotniki, zato, da je njihov vodja prišel v starešinstvo. Na tak način ni dobila naša soc. stranka (10 odbornikov), druga najmočnejša za klerikalno (16 odb.), ter demokratska (3 odb.) nobenega zastopnika v starešinstvu. Zakaj se je to zgodilo? Zato ker SLS laže, kadar govori o demokraciji, zato ker je stranka SLS absolutistična ter se boji kontrole.

Začetkom junija so se vršile te volitve in že 13. junija 1921. je dobil soc. klub (takrat JSDS) sledeče pismo:

Vrhniki župan.

Vrhnika 13. VI. 1921.

Slavno vodstvo občinskega kluba JSDS

na Vrhniki.

Klub občinskih odbornikov SLS je zato, da Vrhniki občinski odbor sprejme na prihodnji seji resolucijo: — Občinski odbor Vrhniki se izjavi za autonomijo Slovenije in enotno nedeljeno administracijo celega slovenskega ozemlja v SHS. —

Ker je JSDS po svoji večini istega naziranja in je jednako resolucijo sodrug Kocmur vže v ljubljanskem občinskem zastopu stavil, prosim slavno vodstvo, da mi naznani, če se občinski klub JSDS na Vrhniki strinja z to resolucijo in če bode zanjo glasoval. Predlog stavita tudi lahko skupno kluba SLS in JSDS. Če misli vodstvo JSDS [socialisti] da bi se smatralo samo za štafazo SLS stranke, je slednja tudi zato, da predlog stavi član JSDS. Pričakuje v kratkem definitivnega odgovora se podpisem

s spoštovanjem

N. N.

Na te limanice nismo šli. Videli smo pri volitvah starešinstva, kako bi izgledala klerikalna avtonomija. Klerikalni ponudbi je sledil naš odgovor:

„Klub JSDS pripominja na Vaše pismo z dne 13. VI. 1921. sledeče: „JSDS odklanja vsake kompromise; SLS ni vprašala našo stranko pri volitvi občinskih svetovalcev, se na njo tudi ni ozirala, radi tega smatra klub JSDS, da je popolnoma nepotrebno, naznaniti vrhniskemu županu, kakšno stališče bo klub zavzel glede glasovanja resolucije o avtonomiji Slovenije. — Klub JSDS.“

Ko so klerikalci prejeli to pismo, niso predlagali nameravane resolucije v občinskem odboru. — Soc. klub obč. odbornikov.

Lepota? Svežost mladosti? Priljubljena vnaniščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite pre-rano ostarelost edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, telesa, vaših las in zob! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev), Elza lilijno milo lepote (4 kose s pakovanjem in poštino 40 dinarjev) in 10% nadoplatka in drugi Elza-preparati kakor Elza-cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda i. t. d.; adresa: Lekarar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzarg št 252 Hrvaško.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

3000

Vabilo

na redni občni zbor Stavbene, konsumne in gostilniške zadruge

„Delavski dom“ v Trbovljah r. z. z o. z.

ki se bo vršil v nedeljo 30. marca 1924 ob 1/2 4. popoldne v prostorih „Delavskega doma“ v Trbovljah s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in polaganje računa. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Sklepanje o prebitku. 5. Volitev enega člana v načelstvo, treh članov v nadzorstvo ter enega namestnika. 6. Revizijsko poročilo. 7. Razni predlogi in nasveti.

Pravico udeležbe na občnem zboru imajo le člani s polno vplačanim deležem. Če ne pride ob določeni uri zadostno število članov na občni zbor, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi po § 14., odstavek 3. zadržnih pravil, v istih prostorih z istim dnevnim redom.

Načelstvo.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija